

**FACULTIES OF Arts, Commerce, Science, Management &
Social Science**

B.A., B.Com, B.B.A., B.Sc. & B.S.W

I Year I-Semester (CBCS) Examination December, 2016

SUBJECT : SANSKRIT (Second Language)

Paper-I

TIME : 3 Hours

MARKS : 80

PART-A 'अ' विभागः

5 x 4 = 20

पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः ।

1. राममिन्दीवरश्यामं सर्वशत्रुनिबर्हणम्।
पश्यामो यौवराज्यस्थं तव राजोत्तमात्मजम्-श्लोकममुं भाषान्तरीकुरुत।
2. हंहो, कपटसंन्यासिन्, कथं विश्वासघातं स्वामिवञ्चनं च शिक्षयसि-वाक्यमिदं ससन्दर्भं व्याख्यात।
3. महाकविं विजयसारथिमुद्दिश्य लघुनिबन्धं लिखत।
4. 'नद्याम्, भानवे, मातरं, वारिणा' इत्येतेषां लिङ्गविभक्तिवचनानि प्रत्यभिजानीत।
5. 'इत्याह, सूर्योदयः, महौषधिः, तट्टीका' इत्येतेषु सन्धिं विघटयत।
6. 'बहवो नृप कल्याणाः गुणाः पुत्रस्य सन्ति ते'-वाक्यमिमं ससन्दर्भं व्याख्यात।
7. 'समुत्पन्नेषु कार्येषु बुद्धिर्यस्य न हीयते।'।
स एव दुर्गं तरति जलस्थो वानरो यथा-श्लोकममुं भाषान्तरीकुरुत।
8. 'योजनानां ... न गच्छति'-श्लोकममुं पूरयत।

PART B 'आ' विभागः

5 x 12 = 60

सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः । सर्वे समानाङ्काः ।

9. द्वयोः श्लोकयोः प्रतिपदार्थं तात्पर्यं च लिखत।

अ) यं सर्वशैलाः परिकल्प्य वत्सं मेरौ स्थिते दोग्धरि दोहदक्षे।
भास्वन्ति रत्नानि महौषधीश्च पृथूपदिष्टां दुदुहर्धरित्रीम्।।

.....2

-:2:-

- आ) यः पूरयन् कीचकरन्त्रभागान् दरीमुखोत्थेन समीरणेन।
उद्गास्यतामिच्छति किन्नराणां तानप्रदायित्वमिवोपगन्तुम्॥
- इ) अस्त्युत्तरस्यां दिशि देवतात्मा हिमालयो नाम नगाधिराजः।
पूर्वापरौ तोयनिधी विगाह्य स्थितः पृथिव्या इव मानदण्डः॥
- ई) यज्ञाङ्गयोनित्वमवेक्ष्य यस्य सारं धरित्रीधरणक्षमं च।
प्रजापतिः कल्पितयज्ञभागं शैलाधिपत्यं स्वयमन्वतिष्ठत्॥

10. अ) पञ्चतन्त्रमनुसृत्य रक्तमुख-करालमुखयोः कथां संक्षेपेण लिखत।

अथवा (OR)

आ) 'धर्मबद्धो दौवारिकः' इति पाट्यांशे दौवारिकस्य स्वामिभक्तिमुल्लिखत।

11. अ) स्वतंत्रभारते शासकानुद्दिश्य विजयसारथिकविः किमसूचयत्, सप्रमाणं विश्लेषयत।

अथवा (OR)

आ) 'एष धर्मः सनातनः' इति पाट्यांशस्य सारं विवृणुत।

12. अ) द्वौ शब्दौ सर्वासु विभक्तिषु लिखत।

1) रमा 2) नदी 3) कवि 4) फल

13. अ) नामनिर्देशपूर्वकं त्रिषु सन्धिं विघटयत।

1) महेशः 2) परमौदार्यम् 3) महाहिः
4) रामषष्ठः 5) षण्मुखः 6) गुर्वाज्ञा

आ) नामनिर्देशपूर्वकं त्रीणि सन्धत्त।

1) कश्चित्+नरः 2) यदि+एवं 3) हरे+ए
4) ब्रह्मा+ऋषिः 5) राम+अनुजः 6) वाक्+मयम्

* * * * *